No. 85. 1848.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 17 Julij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

Grondwets-herziening.

II.

Hoofdstuk 2 artikel 12. Behalve het inkomen uit de domeinen door de wet van 26. Augustus 1822 afgestaan, geniet de Koning een jaarlijksch inkomen van één millioen gulden uit 's lands kas.

De bepaling is spoedig genoeg gemaakt, maar hoe de uitvoering te verkrijgen? Wanneer de grondwet aan den Koning het inkomen der domeinen bij de wet van 26. Augustus 1822 afgestaan, verzekert, dan moeten die inkomsten ook geleverd kunnen worden. En wanneer we nu zien dat bij de wet van 26. Augustus 1822 verschillende domeinen in Belgie gelegen, aan de kroon zijn afgestaan en deze bij tractaat weder aan Belgie zijn gekomen, hoe kan men dan bij de nieuwe grondwet het inkomen dier domeinen aan den Koning verzekeren? Of zullen daar weder andere domeinen voor worden opgezocht en aan het algemeen worden onttrokken?

Doch wij hebben op dit artikel eene aanmerking van nog meer gewigt.

Bezuiniging is thans de algemeene leus; wie niet onder die vlag vaart, wordt als medestrijder in den liberalen strijd niet opgenomen. Jaar op jaar worden op allerlei betrekkingen sommen uitgespaard en gaandeweg wordt een deel ontnomen aan den luister, die de particuliere betrekkingen omstraalt. En toch, niettegenstaande de wenschen van allen, mag men zeggen; niettegenstaande niet één verdediger wordt gevonden van de artikelen 29 en 30 der bestaande grondwet, niettegenstaande de zich meer ontwikkelende constitutioneele geest een deel der uitgestrekte magt aan de koningen ontneemt en op het volk overbrengt en dus allen grond doet wegzinken, welke vroeger overdreven sommen aan het algemeen onttrok ten behoeve van het hoofd van den staat; niettegenstaande Nederland een klein land is en zijn finantiele toestand en daardoor handel en welvaart zwaar zijn gedrukt, stelt de regering voor op den staat dezelfde zware lasten der bestaande grondwet te doen kleven in de betaling der buitensporige jaarlijksche som van anderhalf millioen gulden buiten de overige emolumenten aan den Koning.

Vestige men liever hier het oog op de in Frankrijk aangenomen bepaling in de constitutie, waarin aan den president van dat magtige rijk jaarlijks niet meer dan eene som van twaalfhonderd duizend francs, nog geene zestig duizend gulden zal worden toegestaan! Indien die som toereikende geacht wordt om den luister optehouden van den president van dat groote rijk, hoe is het dan mogelijk, hier met een voorstel voor den te kunnen komen, dat den reeds zoo zwaar gedrukten burger met de jaarlijks terugkeerende betaling van een zoo buitensporig hoog bedrag wil bezwaren?

En nu de verdediging van eene bepaling, die, buiten den vrijdom van alle personele lasten, van grondbelasting der landsgebouwen voor den Koning en de prinsen en prinsessen van zijn huis, buiten een jaarlijksch inkomen casu quo van ƒ150,000 voor eene koningin weduwe en van ƒ200,000 voor de prins VAN ORANJE, jaarlijks ƒ1,500,000 aan 's lands kas zal ontnemen ten behoeve van den Koning?

Ze is onbeduidend; de voorstellers, het valt duidelijk te bespeuren, zijn overtuigd van de krachteloosheid hunner eigene redeneringen.

De memorie van toelichting zegt," artikel 30 der bestaande grondwet geeft de daar bedoelde domeinen aan den Koning in eigendom: volgens het ontwerp doet hij *zonder eenige vergoeding* afstand van dien eigendom ten behoeve van den staat en behoudt slechts de opbrengsten."

Het geheele verschil ligt in *woorden*, in niets meer: die voorgewende liberale afstand heeft dus niets te beduiden. Artikel 30 der grondwet schonk niets in eigendom aan WILLEM I: wat het gaf, verleende het aan het koningschap, en dit was eene rente, eene jaarlijksche betaling van vijf ton. Maar al wil men uit de woorden van artikel 30 afleiden, dat de bloote eigendom aan het koningschap mede was overgegaan, bestaat ook dan het verschil nog niet alleen in den naam? Inderdaad toch zal de staat bij dien eigendom niet het minste belang hebben, zoolang de opbrengsten daarvan geheel voor hem verloren gaan. De slotsom van de geheele redenering is, dat in art. 30 van de bestaande grondwet uit de domeinen een jaarlijksch inkomen van vijf ton aan de kroon wordt verzekerd, en met hetzelfde bedrag wil het ontwerp de natie ook nu belasten. Het resultaat is dus hetzelfde.

Een andere grond in de memorie van toelichting aangevoerd, is:" dat ten gevolge van negotiatien en overdragten van die goederen door WILLEM I, in verband beschouwd met de daarop gevolgde onafhankelijk verklaring van Belgie, de kroon aanmerkelijke verliezen had geleden."

Maar is dit nu eene reden tot behoud der aangewezen som? Indien WILLEM I goederen heeft verkocht, die de zijne niet waren, welke hij niet vermogt overtedragen, omdat ze niet behoorden aan hem, maar aan de kroon, waaraan ze moesten verblijven, ten einde daaruit aan elken na hem regerenden Koning een inkomen van vijf ton te waarborgen, zal Nederland dan daarvan den last dragen en op dat rijk verpligtingen ten onregte worden opgelegd?

En indien nu WILLEM I door vernietiging van al wat naar publieken geest zweemde, door een waar despotiek bestuur den afval van Belgie uitlokte en een schoon rijk in tweeën scheurde; indien hij door een stelsel van volharding, (door allen, wien toen de moed om hunne gedachten te uiten, nog niet was ontnomen, ten strengste afgekeurd) de rampen ons door dien afval berokkend, door eenen meer en meer klimmenden en kunstig verborgen gehouden schuldenlast buitensporig deed toenemen, zal dit dan, omdat het Koninklijk huis, hoewel bij verarming der natie onmetelijk rijk geworden, door die voor ons zoo noodlottige voorvallen, ook een klein deel van deszelfs bezittingen heeft moeten missen, regt geven om met het oog daarop aan Nederland lasten opteleggen, te zwaar voor zijne krachten?

Wij weten wel, dat de tijdelijke welvaart van eenen Vorst geenen invloed mag uitoefenen op het inkomen der kroon, hetwelk voor alle tijden en voor alle personen is bepaald, maar dan nog zoude dat medelijden, zoo verkeerdelijk ingeroepen door de raadslieden der kroon, bij sommigen grond kunnen vinden, wanneer dat inkomen het eenig bestaan uitmaakte voor het Koninklijk huis; nu we echter weten dat hetzelve meer dan rijk is, valt ook die grond weg.

Wat willen wij dan?

Vooreerst dat *die domaniale goederen in hunne opbrengsten geheel terugyebragt worden tot 's rijks domein.* Wij verlangen dit eensdeels, omdat het inkomen daaruit voortvloeijende, hoogst wisselvallig is, buiten de bedoeling der grondwet, die den Koning daaruit ƒ500,000 wil toestaan. Dat inkomen aan de kroon verleend in 1822, een tijdstip, toen van alle landerijen oneindig minder dan thans werd opgebragt, is waarschijnlijk, ook na aftrek van het Belgische gedeelte, thans verre boven die som gestegen. Zoo zegt men dat de tienden in Zeeland tegenwoordig het dubbele of drievoud van het geraamde bedrag afwerpen. Het inkomen der kroon daarentegen moet bepaald zijn.

Wij verlangen zulks anderdeels, omdat het onttrekken dier domeinen aan de circulatie, ook in andere opzigten een gevoelig verlies aan de natie toebrengt. In den handel gebragt, zouden ze de inkomsten van den staat door de successie-transportregten en grondlasten, die daarvan het natuurlijk gevolg zouden zijn, aanzienlijk verhoogen en daardoor medewerken om den druk der natie te verligten.

Ten tweede willen we in stede van die zoogenaamde ƒ1,500,000 aan den Koning te schenken, dat bedrag beduidend hebben verminderd. Wij zijn het volmaakt eens met de heeren VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDE, de raadt van HENDRIK IDO AMBACHT en WIJNAENDTS, leden der provinciale staten van Zuid-Holland, dat het inkomen der kroon op niet meer dan vijf ton worde gebagt.

Art. 16 en 17. Heeft de door ons voorgestelde vermindering in het inkomen der kroon plaats, zoo is die vermindering evenzeer van toepassing op de sommen aan eene Koningin weduwe en den prins van Oranje uittekeeren.

De luister aan deze qualiteiten eigen, behoort in evenredigheid te staan tot dien der kroon en we houden het er dus voor, dat het in deze artikelen voorgesteld bedrag met de helft behoort te worden verminderd.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDEN.

UTRECHT, den 13. Julij. In den avond van den 11. dezer zijn alhier, door een tot dus verre onbekend persoon, valsche tien gulden stukken uitgegeven, vermoedelijk vervaardigd van zilveren halve gulden stukken, waarvan de gekartelde rand is glad geslepen, en daarop het omschrift *God zy met ons* is geplaatst, voornamelijk kenbaar aan de cijvers 10, alsmede aan de meerdere dikte dan de echte tien gulden stukken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Vrijheid van onderwijs.

Van al, wat het oorspronkelijk ontwerp tot herziening der grondwet bevat, is er zeker en te regt niets, dat de algemeene belangstelling meer heeft gaande gemaakt en bezig gehouden dan de zaak van het onderwijs. En inderdaad, van hoeveel belang colonien, handel, zeevaart en al wat overigens kan gedacht worden, voor het geheele volk ook zij, van zooveel regtstreeksch en onder de bevatting van ieder individu liggend belang als het onderwijs, is er niets vooral ook, omdat dit belang niet slechts van stoffelijken maar ook van zedelijken aard is. Geen wonder dus, dat deze hoogstgewigtige zaak van verschillende en zeer uiteenloopende zijden werd beschouwd, zelfs dan nog wanneer wij hierbij zoodanige personen wegdenken wier *handel-* en juist niet *denkwyze* alleen door eigenbelang bestuurd wordt.

Als staatsburger, als vader en vooral als onderwijzer moest dan ook art. 183 van het concept der commissie mijne belangstelling opwekken, te meer daar ik, niet geheel blind of onverschillig voor de algemeene belangen des tijds en, als hoofdonderwijzer, eene ondervinding van ruim 32 jaar vóór mij hebbende, eene menigte gebreken in de sedert zoo lang vigerende wetgeving op het onderwijs meende te kunnen aanwijzen. Eene nieuwe wetgeving op dit punt was dus mijn wensch, maar ik hield die, met behoud van art. 224 der grondwet en van de wet van den 3. April 1806, voor onmogelijk, zoo als ook in het jaar 1828 (?) het intrekken van het deswegen gedane voorstel der regering wel bewijst. Het kon. besluit van den 2. Januarij 1842 bleef gelukkig tot nog toe zonder groote uitwerking, ofschoon het voor elk die belangzucht en onbeschaamdheid genoeg bezat, de deur openzette, van welke gelegenheid dan ook wel is gebruik gemaakt. Ik zeg, dat dit besluit *gelukkig* geene groote uitwerking heeft gehad, dewijl het onwedersprekelijk aanleiding had kunnen geven tot verregaande botsingen en het art. 10 eene verderfelijke schermutseling tusschen de geestelijken van onderscheidene gezindten had kunnen veroorzaken. Met zulke bedroevende vooruitzigten moet, naar mijn inzien, door alle weldenkende en eerlijke lieden om verandering *verlangd* en *gewerkt* worden. Mij althans is de wet van 1806 een walg, niet zoozeer om hare letter of haar doel, maar om de menigvuldige lappen en lorren, waarmede zij als met vlaggen is omhangen en om de hoogst belangrijke prerogatieven, privilegien en misbruiken, die zij heeft moeten dulden, zonder die zelve ooit *geengageerd* te hebben. Even waar is het intusschen, dat er in het tijdvak, waarin die wet heeft gevigeerd, veel, zeer veel goeds in het onderwijs is tot stand gekomen; maar het is eene armzalige aanmatiging, dat goede als alleen uit die wet voortvloeijende te willen beschouwen en blind te zijn voor de verbeteringen in dezen, die ook in andere landen, waar zelfs de wetgeving weinig of niet veranderd werd, ontstaan zijn. Hier is een geheel ander gezigtspunt voorhanden, en het veld

ter beschouwing van veel meer omvang.

Overigens is het eene groote vraag, of dan al het zoo hoog geprezene inderdaad zoo prijzenswaardig is; eene vraag, die zoo wel door de *aanhangers*, als door de *bestryders* reeds op zeer verschillende wijzen is beantwoord, en eenen berg van ideën doet ontstaan, dien zelfs scherpdenkende mannen getoond hebben, niet te kunnen beklimmen. — Verre is het er af, dat voor mij bij eene nieuwe wetgeving *alle bezwaren* zouden kunnen wegvallen; menschenwerk toch is menschenwerk, en, wat *nu* goed is, blijft het niet *voor alle tyden*. Maar te strijden en *met gevaar* te strijden tegen de bestaande verkeerdheden, en zelfs de, voor het oog van velen bedekte verkeerdheden aan den dag te brengen, acht ik ieders pligt, en ik verklaar dus, wanneer eenmaal eene nieuwe wet, die in allen gevalle ontstaan zal, aangevangen wordt, niet in gebreke te zullen blijven, om openbaar voor mijne gevoelens uit te komen, al ware het ook, dat ik over *zaken* zal moeten spreken, die aan sommige besturen, commissiën, schoolopzieners en ambtgenooten als *personaliteiten* zullen voorkomen. Zaken en personen toch zijn niet altoos van elkander te scheiden, en waar het dikwijls onmogelijk is, in eene wet, eene leemte of een gebrek redeneerkundig aan te wijzen, zal het aantoonen van een misbruik, daarvan door één enkel mensch gemaakt, de zaak beslissen. Daar nu mijne opmerkingen bijna uitsluitelijk de *eigenlyke* wet op het onderwijs en niet zoo zeer *de grondwet* betarderen, zou ik het voor als nog ontijdig beschouwen, daarmede voor den dag te komen; zelfs na vooraf de gevoelens van anderen, zoo als die uit gesprekken, correspondentien, dagbladen, tijdschriften, petitien en brochures gebleken zijn, ernstig overdacht te hebben. Maar de wet moet gebouwd worden op de grondwet, en dat niet zoozeer op den *geest*, maar op de *letter*, of zij zal spoedig een aantal aanschrijvingen, explicatien, dispensatien en besluiten noodzakelijk maken, die meestal een als uit de lucht gegrepen voorkomen hebben en daarom door kleine besturen gewijzigd of niet gevat worden, somtijds elk ander tegenspreken en alzoo alles in de war sturen. (*Vervolg hierna.*)

GRONDWETS-HERZIENING.

(*Vervolg van onze vorige.*)

II. *Het behoud der provincien*, zooals dezelve thans zijn, kan onmisbaar worden geacht, om het ontwerp te zien aangenomen, en gezorgd zijnde, dat de grondwet aan latere vereeniging, splitsing en wijziging der grensscheiding niet hinderlijk zij, zoo schijnt in de voorgedragen bepaling te kunnen worden berust.

III. Dat *de vreemdeling*, al woont hij jaren lang in Nederland, al betaalt hij er zijne lasten en voldoet hij als *ingezeten* aan militie en schutterij, geen kiesregt heeft, is logisch. Hij geniet de bescherming van den staat, waarin hij zich bevindt, en behoort alzoo ook in de lasten te dragen, maar hij is daarom geen lid van dien staat, maar blijft burger of onderdaan van den staat waartoe hij behoort. Verkiest hij staatslid te worden, de grondwet opent hem daartoe den weg; hij kan de regten eens Nederlanders verkrijgen door *naturalisatie*. Het schijnt echter wenschelijk, dat de wetgever daaraan later geene voorwaarden verbinde, welke de naturalisatie in ieder geval bemoeijelijken, en het verdient overweging, of ook reeds bij de grondwet de mogelijkheid daartoe moet worden afgesneden.

IV. De vrijheid van drukpers is zwak gewaarborgd al moge het de *bedoeling* der ontwerpers niet wezen, om dezelve aan banden te leggen. Of die bedoeling wel duidelijk is uitgedrukt, betwijfelen wij zeer, en wij zouden schier de voorkeur geven aan art. 225, der bestaande grondwet, mits het overtollige daarin werd weggenomen. De regering draagt voor: «Niemand heeft voorafgaand verlof noodig, «om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, «*behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.*" De commissie van 17. Maart jl., waarin de geachte THORBECKE voorzitter was, heeft hetzelfde voorgedragen, met weglating der laatste cursijf gedrukte woorden. Inderdaad die woorden zijn *of overtollig*, als niets ontnemende of toevoegende aan de voorafgaande zinsnede, en eenen stelregel uitdrukkende, die niet gezegd behoeft te worden, *of, hoogst gevaarlijk*, wanneer dezelve de bevoegdheid als verlergen, om aan den wetgever alle repressieve bepalingen onvoorwaardelijk vrij te laten. De commissie laat de bepaling weg, de regering, behoudt dezelve, en schrijft den wetgever geenen anderen regel voor ten opzigte van hetgeen hij in zijne wet kan bepalen dan alleen dat hij geen censuur mag invoeren. De wetgever zal dus bevoegd zijn de vrijheid van drukpers aan zoodanige regels, behalve censuur, te onderwerpen, dat de uitoefening geheel belemmerd is. Men zal bijv. niet regtstreeks het drukken beletten, maar de uitgevers aan borgtogten, de drukwerken aan zware belasting kunnen onderwerpen, de schrijvers op allerlei wijzen vervolgen even als dit laatste toch reeds plaats heeft, en op die wijze is men weinig gebaat met eene vrijheid, die te duur moet worden betaald, om er algemeen genot van te hebben.

Het geldt hier de dierbaarste van alle vrijheden, — de vrijheid van de uiting der gedachten, den vrijen loop der denkbeelden, een hoog intellectueel belang, dat meer waarborg vereischt dan zelfs het ontwerp der commissie inhield.

De Belgische grondwet zegt uitdrukkelijk in art 18: «er «kan geen borgtogt van schrijvers, uitgevers of drukkers «worden gevorderd" «wanneer de schrijver bekend is en «in Belgie woonachtig" kan de uitgever, drukker of ver«spreider niet vervolgd worden."

De grondwet van New-York van 1847 voert de regtspraak door gezworenen in, vooral in drukpers-delicten zeer wenschelijk, en laat eenen beklaagde wegens hoon of laster door de drukpers gepleegd, vrij *om het bewijs van het aangevoerde te leveren.* Zulk een waarborg tegen eenen wetgever welke het 2e lid van art. 370 van het strafwetboek zou willen handhaven tot bescherming van alle misbruiken van het gezag, is in Nederland vooral onmisbaar om de beloofde vrijheid van drukpers tot eene waarheid te maken.

Dat men voorts advertentien met zegelregt belast, het treft de denkbeelden en de wetenschap niet, maar de dagbladen en tijdschriften met zegelregt te treffen is de vrijheid der pers aan knellende banden leggen, is de openbaring der gedachten of gevoelens weigeren, ten zij men daarvoor betale, is dezelve niet *veroorlooven dan na voorafgaand verlof van den fiscus*, en bovendien eene onbillijke en in het voorbeeldige Belgie dan ook reeds verworpene belasting, waartegen het bestaande art. 225 ons niet heeft gewaarborgd, zullende de bloote verkorting van dat artikel (volgens de memorie van toelichting) ons evenmin daartegen beveiligen.

V. *Het regt tot vereeniging*, waarvan vergadering een uitvloeisel is, wordt bij het ontwerp erkend, en het verschil van redactie met art. 10 van het ontwerp der commissie schijnt tot geene bedenking aanleiding te geven. De opneming van dat onbetwistbare regt in de constitutie zal de vroegere willekeur beletten, en eene zeer belangrijke gaping in ons geschreven staatsregt aanvullen.

VI. Aangaande de troonopvolging, de voogdij, het regentschap en de inhuldiging merken wij slechts aan, dat bij de bepaling van art. 28 der tegenwoordige grondwet, volgens welke de Koning der Nederlanden geene vreemde kroon kan dragen, de woorden zijn gevoegd: *met uitzondering van die van Luxemburg*, omdat zegt de M. van T. *zulks sedert* 1840 *werd verlangd!* Uit eerbied voor den tegenwoordigen Koning zou de natie met deze bijvoeging al eens genoegen kunnen nemen, maar in de vereeniging dier kroonen als van duurzamen aard in de grondwet toe te laten is *zeer* bedenkelijk. Nederland kan daardoor in verwikkeling met Duitschland geraken, *zonder eenig daartegenover staand voordeel.* Integendeel, wanneer Prins FREDERIK als Groot Hertog van Luxemburg opvolgde, verviel alle reden voor de dotatie van ƒ 190000 's jaars, aan dien prins bij de wet van 25. Mei 1816 (*Staatsblad* No. 25) tot schadeloosstelling gedaan. (*Vervolg hierna.*)

Aan de Redactie der Vlissingsche Courant.

MIDDELBURG 14. Julij, 1848.

Mijne Heeren.

Waarom zou ik UE. niet hartelijk bedanken, dat gij mijn ingezonden stuk over VAN DER HEIM toch der plaatsing waardig keurdet, ofschoon het, nu die heer voor de betrekking bedankte, echte mosterd na den maaltijd was.

Maar, MM. HH. gij hebt mijn stuk als eene *waarschuwing* willen laten dienen voor, ... *grootendeels reactionaire collegien, die ...... zich zelven oorvegen geven*: dat is te veel; mijne eenvoudigheid heeft die belangrijkheid niet gezocht: ik heb niets meer dan een verhaaltje van de waarheid willen geven, dat ik wel met eene magt van anecdoten had kunnen opsmukken, maar dat was mijn doel niet; wilt gij dit eens zuiver weten, ik wilde eigenlijk dien *Arnhemmer* met ooijevaarspooten eens te regt zetten en dat mogt wel; hij toch zet er zoo velen te regt en gelijk uwe hoofd-artikelen lees ik ook de zijne altijd met plaisier en nut, veel nut ook MM. HH.! alhoewel die *behoudende en burgerlyke zinnen* mij wat te veel geurgeerd en te lang volgehouden worden. — Ik heb eens voor altijd aan mijne vrouw gekommandeerd, — een enkele keer kommandeer ik ook, — dat zij mij niet meer dan eens, vermiselje-soep, — in bijzondere gevallen tweemaal kerrisoep, — en als het extra lekker is driemaal schildpaddensoep, — achtereenvolgend voorzetten mag.

De gelegenheid van dit bedankje voor uwe beleefdheid MM. HH. neem ik waar, en gij zult mij dit, hoop ik, niet kwalijk nemen; maak er ook gebruik van, zoo gij het soms weer *nuttig* moogt oordeelen, hoewel ik er zoo *veel* nut niet inzie, — om ook den heer VAN DER HEIM te bedanken, niet voor zijn bedankje voor de hem zoo eervol? opgedragen betrekking, — want ik had hem wel eens in die enkele en dubbele Kamer zijn BEKENDE *beginselen* willen hooren ontvouwen, — maar voor de *opgave der motiven* tot zijn bedankje. Ik heb namelijk gelezen het volgende:

«De voorzitter deelt verder mede, dat is ontvangen een brief van den heer VAN DER HEIM VAN DUIVENDIJKE, die door den griffier wordt gelezen, en waarbij die heer onder dankbetuiging voor de eer hem bewezen door de op hem uitgebragte keuze, verklaart de betrekking van lid van de Tweede Kamer niet te kunnen aannemen; *dat, eensdeels, toch*, het onderzoek van het ontwerp der grondwet in de sectien reeds afgeloopen zijnde, *er weinig middelen overblyven, om zyne zienswyze tegen die van de overige leden der Kamer*, nadat die door de behandeling der zaken in de sectiën gevestigd is, *over te stellen en te doen ingang vinden*, terwijl *hy het zeer zou betreuren lid te zyn geweest van eenen vergadering, die*, bij aanneming van de ontwerp-grondwet, *een staat van zaken zal vestigen*, tegen *zyne bekende beginselen* strijdende en *waaraan in de naburige ryken zyns inziens, de schokkende en verwarrende omstandigheden te wyten zyn, enz. enz.*" (Och, wat spijten mij die enz. enz. ik had zoo graag den heelen brief eens gelezen!) En verder:

«Alvorens over te gaan tot de stemming, verklaart de heer VAN ZUILEN VAN NYEVELT, dat hij, die als vroeger ambtgenoot *van den minister* VAN DER HEIM en met dien afgetreden, zou kunnen beschouwd worden eenstemmig te denken met dezen, *de beschouwingen van dien heer, vervat in de zoo even gelezen missive, geenszins deelt.*

(*N. R. C.*)

Nu vraag ik het gerust aan de geheele wereld, of ik, nadat ik geschreven heb, dat het staatkundig geloof van jonkheer JOHAN, ADRIAAN, ridder VAN DER HEIM, heer van Duivendijke is: *dat het volk daar is, om hem en zyne mede-aristocraten te dienen*, en van dien heer een antwoord ontvang, dat mijn gevoelen in allen deele bevestigt, geene reden heb, om dien heer, kon het zijn! ook openlijk te bedanken. — Of blijkt het niet uit zijne uitdrukking, *dat, eensdeels, toch, er weinig middelen overblyven, om zyne zienswyze tegen die van de overige leden der Kamer, over te stellen en te doen ingang vinden*, dat die heer zelfs *weinige middelen* ten nutte van het volk kunnende strekken, niet ten dienste van dat volk stellen wil? zijne zienswijze is strijdende tegen die van de overige leden der Kamer? God dank! die zijn dus allen bekeerd en VAN DER HEIM wil geene pogingen doen om hen van dien dwaalweg, zoo hij meent, terug te brengen. Welk eene vaderlandsliefde!! geene pogingen aan te willen wenden, om sectiés gewijze geconverteerde schapen in eene openbare vergadering, door krachtige en klemmende redenen ten nutte van het volk te overtuigen, dat zij zich op eenen doolweg bevinden, dat zij zoo voort hollende, — want die conversie is wel hollende gegaan, — *eenen staat van zaken zullen vestigen, strydende tegen de bekende beginselen* van jonkheer JOHAN, *waaraan zyns inziens*, dat is: aan welken strijd tegen *zyne* beginselen of aan welke *toekomstige* vestiging van eenen staat van zaken, *de* TEGENWOORDIGE *schokken en verwarrende omstandigheden te wyten zyn enz. enz.!!!!* De heer VAN DUIVENDIJKE *zou het zeer betreuren lid geweest te zyn van eene vergadering*, die enz. Ach, zoo hij er eens eene teering of verstandverbijstering van kreeg! — Hij zou Lord [illegible] vervangen, wien zijne opofferende liefde voor een [illegible] dierbaar vaderland, zoo duur te staan is gekomen! Tot zoodanige opoffering is behoudende eigenliefde niet in staat. De zelfzucht zoekt diensten van anderen, zij wil gediend worden, niet dienen. De behoudslieden strijden niet ten nutte van zich zelven; van eene coterie, die in overvloed van de opbrengsten des volks wil leven; die, na het land op den rand des verderfs te hebben gebragt, voor zulke verdiensten, met pensioenen van 6000 en 4541 gulden, waarom ook nog niet eenige centen? het bloedgeld der natie! het vette der aarde op hunne bekoorlijke landgoederen genieten. Men zeide onlangs: de Staten-Generaal gaan weêr voor 14 dagen naar huis: — waarom geeft men hun geen werk; al ware het met die door het volk gevloekte pensioenwet van den 9. Mei 1848, door een behoudend ministerie voorgedragen en eene behoudende Kamer aangenomen, — zoo werd het land behouden! — te herzien en hare verderfelijke gevolgen te matigen. Ware dit mogelijk te stout voor een eerste *liberaal* ministerie? Maar, MM. HH. ik zou te warm worden; ik moet hier eindigen. Over de zoetsappige verklaring van VAN ZUILEN VAN NYEVELT zal ik maar zwijgen. Een snuifje waarvan VAN DER HEIM wel driemaal zal geniesd hebben.

Met achting, Uw bestendige lezer.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 15. Julij. Sedert den 13. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Fenix, R. J. Brons, St. Petersburg, vlas en hennipzaad; the Soho, J. Cullen, Londen, stukgoed; El Calmios, H. Sugni, Constantinopel, lijnzaad.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Koningin van Denemarken, J. Egholtz, ballast, Kubenhave; Emma en Mina, C. G. Behrend, stukgoed, Genua; Director, R. Ramlingting, schors, Londen.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIERVEN.